

ULTIMA ESPERANZA BOOKS

Mats Lundman

DÖD

VINKEL

Roman mellan två jobb

www.milljopartman.se
08-445 11 60

Död vinkel är den tredje romanen i en planerad serie om fem böcker om tidningsmiljöer och deras människor.

Tidigare utgivna:

D som i deadline (2014)

S som i scoop (2015)

ISBN: 978-91-88263-14-8

© Mats Lundman

Stockholm 2016

Utgiven av Ultima Esperanza Books

www.ultimaesperanzabooks.se

Eventuella likheter mellan gestalter i romanen och verkliga personer, levande eller döda, är rena tillfälligheter.

*Tidningshusen, tänkte hon, de där märkliga
hybridföretagen som var till hälften som bibliotek
och till hälften som verkstadsindustri. Med sina
sinnliga dofter av dammig papper och trycksvärta.
Men det var länge sen.*

Ur svenska Wikipedia

Moa M. Lönn, född 1974 i Falkenberg, är en svensk journalist som varit chefredaktör på flera tidningar. Efter studenten vid Falkenbergsgymnasiet studier i samhällskunskap, ekonomi och journalistik i Lund. Fil kand 1998 med journalistik som huvudämne. Efter examen tjänst på flera landsortstidningar, på Dagens Nyheter (2002–2004) och Mitt-i-koncernen (2005–2007). Åren 2008–2011 var hon lokalradiochef för Radio Jämt, 2012–2013 chefredaktör för Sjöstads-Kuriren och 2013–2014 chefredaktör för nyhetsmagasinet Xtra (nedlagt 2014). Moa Lönn tävlingsboxade 2000–2002 i lättvikt och lätt weltervikt. 5v 1f. Gift 2004–2008 med Morgan Andersson, ekonom och kommunpolitiker i Huddinge.

Mobilen surrade till där den låg framför henne på den dammiga bordsskivan. En solstråle letade sej genom det yviga lövverket utanför fönstret och skapade ett oregelbundet mönster på köksgolvet.

”Inget uppringnings-ID” stod det på displayen. Hon nuddade glaset med fingret.

– Ja, det är Moa Lönn.

– Hej Moa. Martin Hansson här.

Det var en behaglig barytonstämma som triggade igång hennes högt ställda förväntningar.

Det var två veckor sedan de hade suttit i ett luftigt kontorsrum. Martin Hansson vid sitt skrivbord och Moa i en behaglig position i den breda och mjuka besöksstolen. Hon hade lutat sig mot armstödet, lagt det ena benet över det andra och fyrat av ett leende mot sin värd. Intervjun var över.

Rummet hade två höga fönster som vette mot en liten park och en kanal. Ett lummigt träd tog upp ungefär hälften av utsikten. Himlen bakom var klar och djupt blå. Det var början av juni och sommarvärmen på tidigt besök.

– Då ligger bollen hos mej, hade Martin Hansson sagt. Och jag räknar med att kunna återkomma till dej om ungefär två veckor.

Han hade rest sej. Moa hade rest sej. De tog varandra i hand över skrivbordet. De log. Det hade varit ett bra samtal.

Klackarna smattrade mot marmorstegen när Moa sprintade nedför trappan och klev ut i den överraskande värmen. Det var säkert tjugofem grader. Hon hade klätt upp sej för intervjun. Nu tog hon av sej sin blåvitrandiga Bondelidkavaj och slängde den över

axeln. En promenad i eftermiddagssolen hem till Söder skulle ge henne lite efterlängtnad färg på de bara armarna.

Hon borde ligga bra till för att få jobbet. Kanalchef i Radio Stockholm. Hon hade meriterna, det hade Martin Hansson konstaterat. Fyra år på lokaltidningarna runt om i Stockholms förorter och grannkommuner. Tre år som radiochef i Norrland. Chefredaktör för en stor lokaltidning, och sen för det där vassa nyhetsmagasinet som hade stampat fram riksnyheter vecka efter vecka. Ända tills pengarna tagit slut. Hon kunde Stockholm, hon kunde radio, hon brann för det lokala och för nyheter. Kunde det bli bättre? Knappast.

Intervjun hade gått bra. Och Martin Hansson skulle bli hennes vd. Om hon fick jobbet alltså. Ett par år yngre än hon. Påläst, kunnig, glimten i ögat. Personkemin skulle nog klicka, tänkte hon. För en gångs skull. Inte en vd som var en snipig snåljap eller en egotrippad psykopat. Hon hade mött båda sorterna.

Framför allt hade han blivit intresserad när hon lade ut texten om hur hon jobbat med redaktionen på Norrlandsradion. Ansvarsområden och självstyrande små grupper. Barfotakorrespondenter i de avlägsnaste byarna som levererade in synpunkter och idéer om programmen som redaktionen kunde förädla till unika journalistiska berättelser. De hade täckt in hela distriktet med en metod som hon var stolt över. Och menade gick att anpassa för de många kommunerna i Stockholmsradions yttre och mera sällan bevakade områden.

Hon hade begärt hundratusen i lön. Det var knappast i överkant för den här tjänsten. Kanske tvärtom. Men hon ville ju ha jobbet. Faktiskt behövde hon det. Hon tänkte att det var dumt att prisa ut sej. Det var sex månader sedan hon sa adjö till Star Communication och nyhetsmagasinet. Det var tre månader sedan hennes lilla fallskärm slutade komma, och hittills hade hon levt på sina besparingar. Och på Konrad.

– Nästa steg blir att du träffar redaktionen, hade Martin Hansson sagt.

– Om vi kommer så långt, hade han lagt till.

Men det uppfattade Moa som en reservation mest för formens

skull. Hon hade redan koll på radions redaktion. Hon hade pluggat in namnen. Ungefär trettio medarbetare, programledare, reportrar, webbredaktörer och tekniker. Folk som hon förstod sej på, som inte skrämde henne det minsta. Ämnen och frågor som hon kunde utan och innan. Och chefsrollen: att sätta fart på den kreativitet som säkert fanns i den här gruppen, att låta det bästa komma fram, få dem att blomma ut.

Moa var på ett strålande humör när hon gick hem över Västerbron. Hon längtade efter att få byta om, snöra på sej sina Asics och köra två varv runt Långholmen. Kanske en pizza på det och ett glas Vicar's Choice. Men bara ett för hon hade börjat dra ned på vinkonsumtionen.

Sol och skugga på köksgolvet. Rösten i telefonen.

– Ja, Moa. Först, tack för ett väldigt bra samtal när du var här på intervju.

– Ja, tack själv. Det kändes som att vi talade samma språk.

– Precis. Nu har processen gått vidare här på radion. Styrelsen...

– Okej?

– Alltså styrelsen har gjort en bedömning. Eller en sammanvägning ska jag säga. Av kandidaterna till kanalchefsjobbet.

Moa höll andan.

– Och, fortsatte Martin Hansson, dom kom väl inte riktigt till samma slutsats som jag.

Moa svalde.

– Eh, inte det?

– Så tyvärr har de fastnat för en annan av kandidaterna. Det stod länge och vägde emellan dej och honom. Men till slut så...

– Och motiveringen?

Moa hade tappat stinget i rösten.

– Det är en internsökande med goda meriter. Jag hade väl föredragit en annan lösning själv. Men ordföranden... Och personalen ville ju ... ja du kanske förstår...

– Jo, jag förstår.

Hon förstod verkligen. Ordföranden. Och så personalen.

Martin Hansson harklade sej. Han tystnade. Moa var också tyst. Det gick några plågsamma sekunder.

– Jaa, sa Moa dröjande. Då är det väl inte så mycket mer...

– Än en gång, avbröt Hansson, än en gång tack för vårt inspirerande samtal. Det gav mej mycket att tänka på.

– Så roligt, sa Moa tonlöst.

Samtalet var över.

Hon blev sittande vid köksbordet. Fingret ritade cirklar i den dammiga ytan. Hon hade tänkt springa runt Långholmen i eftermiddag, men det var som om skorna inte längre passade. De skavde. Hon stannade i köket. Mönstren som hon ritade i dammet på bordsytan blev allt mer invecklade. Solstrålen drog bort från fönstret men middagssolen gassade generöst över Stockholm. Det såg ut att bli årets hittills varmaste dag.

2

Konrad satt på tunnelbanan. Röda linjen. Han var på väg från Alby där han varit på reportage. En hälsopark hade börjat byggas. Det skulle bli som ett stort utegym med minitennisbana, plats för skejtare, BMX-slinga och så läktare med streetart-väggar. Tanken var att få Albybor av alla sorter, och inte minst kvinnorna, att komma och motionera.

Vid Liljeholmen steg han av. Nu skulle han en snabb sväng till redaktionen i Marievik och skriva ut texten. Det var bara en kort grej och han hade flera roliga bilder i digitalkameran.

Sedan fyra månader var Konrad anställd på Mitt i-tidningarna. Han hade haft jättetur och fått en fast tjänst efter en höst som vikarie på TT. Mest skrev han för Mitt-i-Botkyrka/Salem. Så det blev långa resor med röda linjen. Bara ibland kunde han komma över någon av de få reportagebilarna. Och att få en fotograf med sej, nej det var bara i undantagsfall och om det gällde riktigt stora och viktiga reportage.

I april hade han flyttat hem till Moa på Heleneborgsgatan. Han behövde någonstans att bo och hon behövde hjälp med hyran sedan hennes avgångsvederlag från förlaget slutat att komma. Så det var ett praktiskt arrangemang.

De var sams igen. Tillsammans kunde man nog säga. Han hade haft en kort affär med Linda som han träffat på TT. Men det hade runnit ut i sanden efter ett par månader sedan han förstätt att hon träffade andra. Moa hade varit rasande först, sen föraktfull, sen sur men till sist resonabel. I januari – alldeles innan han började nya jobbet – hade de rest en vecka till Spanien och återsett den lilla vita staden vid sundet där de hade levt och varit rätt så lyckliga i nästan ett år. På den tiden hade Konrad lärt upp unga surfare medan Moa

suttit på biblioteket och läst klassiker på engelska. Och ibland hade hon hjälpt till på stranden och sålt cola till de oftast mycket unga eleverna.

De hade börjat ligga med varann igen. Och Moa hade verkat nöjd. Men ett resonemangsparti var det allt. Ingen passion. Och det kunde han sakna, det var väl det han hade sökt efter med Linda. Han undrade om Moa kunde känna passion överhuvudtaget. För något annat än sitt arbete, det var ju alltid nummer ett. För Konrad var Mitt-i-Botkyrka ett brödjobb. Det var inget fel på det, kul, intressant ibland, roligare än TT eftersom han fick komma ut och träffa folk. Men inte mer än så.

Klockan var på väg mot fem när han gick över Liljeholmsbron på väg hem. Det var hett i eftermiddagssolen, säkert sommarens hittills varmaste dag.

Sedan han korsat Hornstulls trafikapparat slank han in på Nära Dej på Heleneborgsgatan och köpte snus och en stor flaska cola.

Han förstod att Moa var hemma eftersom det inte gick att vrida runt nyckeln i polislåset som stod i öppet läge. Hon hade annars blivit noga med att låsa, särskilt på nätterna, efter överfallet i höstas när nyhetsmagasinet hade skrivit om illegala vapenaffärer.

Han steg in. Lägenheten var varm. Det luktade dammigt.

– Hej, ropade han.

Inget svar.

– Moa?

Kompakt tystnad. Bara ljudet från hissen som börjat röra sej bröt igenom den tunna hallväggen.

Moa satt i köket. Ansiktet var bortvänt. Hon verkade iaktta den stora lönnen utanför fönstret. Trädet hade blommat och ynglade nu av sej små gula frön som samlades på taken till de parkerade bilarna på den lilla återvändsgatan nedanför fönstret.

– Moa! sa han igen. Hur är det?

Inget svar.

– Har det hänt nåt?

– Nä.

– Det har inte hänt nåt?

Hon vände sej om och såg på honom. De grå ögonen var nästan svarta. Hon hade en vid blårandig skjorta som var sliten i kragen och som hon bara använde hemma. Hon hade inte sminkat sej och läpparna såg torra ut.

– Hör du dåligt? Det har inte hänt nåt.

– Är det radion? sa han.

Hon nickade.

– Och du fick inte jobbet?

Hon nickade igen.

– Men det var ju för jävligt. Vad sa dom då?

Moa reste sej från stolen vid fönstret. Hon tog ett glas ur diskstället, vred på kallvattenkranen och fyllde det. Hon drack tre stora klunkar. Hon teg. Det susade i vattenrören.

– Men svara då Moa, vad sa dom?

– De hade en intern kandidat. Finns det en intern kandidat så får han eller hon jobbet i nio fall av tio, sa hon tonlöst.

Hon vred på kranen igen och tappade upp ett glas till. Hon såg på Konrad.

– Det är så det är. Så det fungerar. Personalen vill ha sin kandidat. Styrelsen vill inte ha bråk med personalen. Vd vill inte ha bråk, vare sej med styrelsen eller med personalen. Interna lösningen alltså. Interna lösningen, den slår allt. Alltid.

Hon lät egentligen inte bitter. Bara saklig. Han tog hennes hand och strök försiktigt med fingrarna över livlinjen och upp mot handleden.

Det blev kväll. De beställde pizzor från butiken tvärs över gatan. De drack te. De gick en promenad runt Reimersholme och höll respektfullt avstånd till de vitkindade gässen som vakade över sina ungar som traskade runt i gräsmattornas friska grönska.

De gick tysta vid varandras sida. Moa sammanbiten, Konrad rådvill. Så hade han inte sett henne förut. ”Hon är nere för räkning”, flög genom hans huvud när han mindes hennes förflutna i boxningsringen.

3

Augusti. Åter satt Moa vid ett fönster. Det var två höga, ganska smala glasrutor som hölls ihop med en gammaldags regel på mitten. Drog man handtaget åt sidan kunde rutorna öppnas inåt rummet. Fönsterbrädan var bred och av polerad brunaktig sten i vilken några avlånga fossiler tecknade ljusa märken. Hennes utsikt var en gård, ett betongdäck på vilket fyra kvadratiska upphöjningar i murat tegel skapade något slags planteringar för yviga buskar i grönt och brunt. Gården var omkring tio meter från sida till sida. En gul barncykel, en trehjuling, stod vid en kort stentrappa som ledde upp till en bred grönmålad dörr i huset mitt emot. Gården ramades in av husväggar som sträckte sej fyra eller fem våningar upp. Fasaderna var putsade i en mörkgul kulör.

Det var Moas första vecka i kontorsrummet som hon nu hyrde hos frilansgruppen Rödmyran. Gruppen höll till i en stor gammal våning i ett hus vid Tegnérgatan. Det var mitt i stan och Moa kände sej en smula obekväma med citymiljön och trängseln på trottoarerna.

Rödmyran hade sexton platser men eftersom flera av dem som arbetade här gjorde det på deltid så var det över tjugo personer som kom och gick i marmortrappan från den pampiga entrén mot gatan. De flesta var journalister som Moa men det ingick två tecknare och två fotografer i kollektivet. Och så några som verkade jobba med pr eller information eller kanske lobbying, svårt att veta vilket efter de första hastiga presentationerna..

Att det fanns en frilansplats att hyra hade Moa fått veta av sin vän Katarina som var fotograf. Hon hade fått telefonnumret till Anton B Svensson, rödmyrornas primus motor som ansvarade för gruppens ekonomi. Och visst. Det var bara att flytta in. Tretusen

kronor i månaden för platsen och tillgång till skrivare, kopiator, bredband samt kaffebryggare.

Moa kände ingen av rödmyrorna utom Katarina. Journalisterna i gruppen hade uppdrag för olika tidskrifter, de flesta hade hon knappt ens hört talas om. Omvärlden, Hjärnstorm, Djurens Rätt, Ful. Titlarna med sina brokiga förstasidor låg staplade på varandra i tidskriftshyllan innanför kapprummet. Hon bestämde sej för att ta en dag på sej och plöja igenom dem för att lära känna sin nya omgivning.

Några rum i den stora våningen hade fönster mot Tegnérgatan. De var eftertraktade. Men de flesta frilansplatserna fanns mot gården med betongdäcket. Moa hade fått sin plats i ett rum för två. Hon hade skrivbordet mot väggen, fönstret till vänster om sej och den släta baksidan av en hög bokhylla bakom ryggen.

Hyllans framsida, som vette mot den plats som inte var Moas, var till hälften fylld av statliga utredningar, forskningsrapporter och böcker i ämnen som Moa bedömde som politik. På den nedersta hyllan stod en perfekt ordnad rad av pärmar med blå ryggar.

”Ingvar Holmberg”, hade den äldre mannen på andra sidan hyllan hälsat och sträckt fram handen när Moa kom på sitt första besök. Holmberg var utredare åt något fackförbund, kanske rentav åt LO. Det hade inte varit glasklart vid presentationen, bara att han arbetade på en rapport angående nya idéer om välfärden. Det lät både svepande, viktigt och mycket teoretiskt.

Det var här hon skulle bida sin tid och kanske skapa en plattform för en comeback i nyhetsvärldens fladdrande rampljus. För dit ville hon tillbaka. Frågan var hur det skulle gå till. Att bara anmäla sig hos företagen som headhuntade räckte inte.

Moa kunde också känna ett vagt välbehag i att inte ha någon annan att ta ansvar för utom sej själv. Att ingen väg var utstakad men möjligheterna – kanske – många. Om hon bara hittade dem och kunde ta vara på dem. Frihet handlade det om. Efter alla år i företag med stela organisationer och krav på prestation och med ansvar för allt och alla – så var hon i någon bemärkelse fri.

Moa var ingen lagspelar. Det var ingen tillfällighet att hon en

gång i tiden slutat med handbollen och valt boxning som sin idrott. Med sandsäcken, päronbollen och hopprepet var hon ensam. Och i ringen hade hon bara sej själv att skylla på om det gick dåligt.

Det var sån hon var. Vilde vara. På egen hand. En solitär. Ensamvarg. Sin egen lyckas smed. Det fanns många ord och uttryck för såna som hon. Hon var kanske inte så socialt lagd. Rentav socialt inkompetent. Hon hade hört det också, att folk hade viskat bakom hennes rygg.

Hon kom ihåg hur hennes mamma hade pratat om hur lätt Moa som tonåring haft för att lära sej sånt som hon var intresserad av, men också haft svårt för att riktigt förstå hur andra tänkte och upplevde saker.

Men hon hade levererat. I hela den snart tioåriga chefskarriären hade hon gått från framgång till framgång. Hon kunde skilja på stort och smått, på viktigt och oviktigt, hon hade inte svårt för de tuffa besluten. Hon handlade snabbt, ibland för snabbt kanske, det kunde hon gå med på.

På väggen ovanför skrivbordet hade hon hängt upp diplommet. "Nominerad till Stora Journalistpriset" stod det. Hon hade inte vunnit i sin klass. Men vem var väl hon att mäta sej med Janne Josefsson som Årets avslöjare?

Och nu hade livet tagit en annan bana. Hade Moa varit beroende av att få ständig uppskattning och bekräftelse för att överleva dagen så hade hon varit död vid det här laget. Ensam är stark. Ännu en klyscha tänkte hon. Men kanske skulle hon hitta en plats i kollektivet av rödmyror och trotsa sin motvilja mot lagspelets oskrivna och uttalade regler? Det kokade väl ned till frågan om makt. Att inte längre ha makt alltså.

Tiden efter det negativa beskedet från radion hade Moa mest tillbringat i en klippskreva på Långholmen med en filt, en stor flaska mineralvatten och några böcker. Varannan dag läste hon Prousts "På spaning" och varannan en Ed McBain-deckare. Hon var noga med att växla mellan de totalt olika världarna. Inte gräva ned sej för djupt, vare sej i Balbec eller i Isola.

Men sommaren var över nu. Trots att himlen var klar och blå fanns det en aning höst i luften. Och nu satt hon här med utsikt mot en betongtäckt gård och hade en LO-snobbe som mest var frånvarande som sin närmaste granne.

”Höstens dagar äro klara och målade på skogens gyllne grund”, kom hon plötsligt ihåg. Nu längtade hon till Långholmen, till stigen runt ön, till att snöra på sej sina Asics. Den ovissa framtiden kunde vänta till i morgon. Det var väl det som var frihet! Hon drog ihop axelremsväskans blixtlås och sprang marmortrappan ned och ut på gatan.

4

Dagarna gick och blev kortare. Moa satt vid sitt fönster mot betongdäcket. Det bar henne emot att ringa runt till medie-företagens chefer och erbjuda sina tjänster. Hon förstod att hon saknade något betydelsefullt – förmågan att sälja sej själv. Det hade aldrig behövts.

En dag tog hon mod till sej och ringde Selma.

Det var Selma som hade gjort Moa till vad hon var, eller i alla fall hade varit. Chef.

De hade träffats under en kurs för yngre journalister som tidningarna ville satsa på, såna som hade visat ledartalanger. Moa ansågs lovande av sina chefer på DN. Selma, som redan då var en legend som lyckosam chef för den stora koncernen av stockholmska förortstidningar, hade fattat tycke för Moa och värvat henne. Det blev fyra år i förorten. Redaktionerna var visserligen små men uppdragen inget att slarva med. Selma flyttade henne från den ena krisdrabbade redaktionen till den andra. Hon fick rykte om sej som städare och förnyare.

Moa log inombords när hon tänkte på att Konrad nu jobbade i tidningshuset vid Liljeholmen där hon rensat och styrt upp det ena stället efter det andra. Hon kom särskilt ihåg redaktionen för Botkyrka/Salem, Konrads tidning. Det hade inte varit hennes enklaste uppdrag, att få den tidens redaktörer att lämna skrivborden och telefonerna för att varje dag ge sej ut på nyhetsjakt i det vidsträckta bevakningsområdet.

De sågs på en restaurang på Sturegatan. Selma hade kommit först och valt ett bord på trottoaren. Det var fortfarande ett milt minne av sommaren i luften. Selma var liten och spenslig, nästan huvudet

kortare än Moa och med håret kortklippt och gråsprängt. Hon var klädd i kort grön skinnjacka och storrutig vid kjol i brunt och grått och utstrålade en mogen elegans och inte så lite kraft där hon satt och sippade på en Ramlösa. Power-Selma. De pigga mörka ögonen hade lett igenkännande när hon såg sin förra adept dyka upp i vimlet på trottoaren.

För sju år sedan hade de gått skilda vägar. Moa till radion i norr, Selma till ett både viktigare och än mer värlönat chefsjobb på en annan och större tidningskoncern.

Medan de beställde dagens lunch, lätttrimmad och ugnsbakad lax med inlagd gurka och små potatisar, pratade de minnen från åren på förortstidningarna. Vart kamraterna från då hade tagit vägen, om de var kvar i förortssvängen eller hade gått vidare. Selma visste ganska väl vad Moa hade haft för sej under de här åren. Och hon saknade magasinet som Moa tvingats lägga ned för lite mer än ett halvår sen.

– Ni var ju på väg att bli nyhetsledande. Skada att det gick som det gick.

Moa skakade sorgset på huvudet.

– Det var ett riktigt bra gäng. Jag tyckte om dom, sa hon med saknad i rösten.

När laxen var uppäten och espresson kommit in hade Moa berättat om hur hon hoppats på Stockholmsradion som tyvärr hade valt en intern rekrytering. Och nu satt hon med rödmyrorna. Och det var väl inget fel i det men...

Selma hade genast bilden klar.

– Jag kan inte anställa dej även om jag skulle vilja. Vi ska dra ned på tjänsterna i koncernen. Femtio pers ska bort på två år.

– Jag vet, sa Moa, och så verkar det vara överallt.

– Dessvärre.

Selma rev toppen av en liten rörformad förpackning med socker och lät några bruna korn falla ned i espresson.

– Konsultjobb, sa hon Det är vad jag tror att såna som du, och för den delen också såna som jag, ska satsa på. Där finns det öppningar. Att bli anställd som chef idag, tja, utsikterna är ungefär som att vinna på Lotto. Även om man är hur kvalificerad som helst. Men

dom behöver ändå hjälp där ute i medieföretagen.

– Konsulter alltså?

– Just det. För det här sparandet och gnetandet som vi håller på med stryper tillförseln av friskt blod. Eller friska idéer ska jag väl säga. Vi kan inte anställa. Men vi kan lägga pengar på konsulter, det är engångskostnader så det tycker ekonomerna är okej. Och ekonomerna styr, det vet du väl?

– Tack, jag har viss erfarenhet, sa Moa med ett snett leende.

Selma skrattade.

– Jag har hört om den där förlagschefen du hade över dej på magasinet. Inget vidare va?

– Ett svårt fall.

På trottoaren framför dem var det lunchrusning. Folk som ilade mellan sina kontor och de populäraste matställena. Mörka kostymer, strikta blusar och kavajer. Det här var finanskvarteren. På gatan vrålade de blåa och röda bussarnas motorer som sårade vilddjur när de tog fart i motlutet upp mot Karlavägen.

– Jag träffar ju en del folk både i Redaktionsledarna och i Utgi-
varna. Jag ska droppa ditt namn, sa Selma när hon plockade fram
Visakortet för att betala.

– Du får ta nästa lunch, sa hon och blinkade åt Moa.

5

Det blev oktober. Buskarna på betonggården hade fått röda blad. Holmberg från LO, eller vad det nu var för fackförbund, tittade in någon gång i veckan, stannade en timme, öppnade post, bläddrade i papper men sa just inget. Varje onsdags-eftermiddag var det samling i rödmyrornas stora kök. De som för dagen var inne på kontoret slog sej ned runt ett bord. Någon hade handlat kanelbullar eller wienerlängder. Det var Moas tur någon gång framåt december. Lussekatte, tänkte hon. Men fasade egentligen för de här kaffemötena.

Man började alltid med att ”gå laget runt” som det hette. Det betydde att alla skulle säga vad de höll på med just nu. Artikelskrivande, radioprogram, bokande av intervjuer med kända politiker, uppdrag för pr-byråer eller tankesmedjor. Moa hade inte mycket att komma med. Ett tag försökte hon med att hon höll på att läsa in sej. På medieutvecklingen, på det digitala, på kommunikationsfilosofi. Haken med detta var att hon kunde få frågor från de andra runt bordet, som verkade både initierade och intresserade. Efter de första veckorna började hon se till att hon hade ärenden på stan de där onsdagseftermiddagarna.

Men ärenden på stan betydde egentligen bara promenader på Drottninggatan eller Sveavägen, på Hamngatan, på väg mot Gamla Stan och Söder. Hon såg de målmedvetna ansiktsuttrycken hos dem hon mötte på trottoaren. De stadiga stegen, de klapprande klackarna. Aldrig tidigare så tydligt som nu. Brädskan, den trygga vissheten som sken om dem, vissheten att vara på väg någonstans, till en plats, ett möte där någon väntade på dem.

Inga blickar föll på Moa. Död vinkel, tänkte hon. Jag är verkligen i den döda vinkeln.

Det hände att hon långa stunder fick för sej att hon var osynlig. En ande, ett töcken, en osalig dimfigur.

Hemma försökte hon vara uppmärksam mot Konrad. Egentligen kunde hon inte laga mat. Men hon brukade köpa hem färdigrätter som hon visste att han tyckte om. Den frysta lasagnen som hon kunde fixa till i mikron var en favorit.

Moa hade skickat sitt cv hit och dit utan att får några svar. När hon någon gång hade fattat telefonen och följt upp sitt utskick med ett samtal så hade hon mötts av vänligt men till intet förpliktande prat. Gamla kontakter, kollegor från hennes tid som en redaktionsledare bland andra, folk som hon halvt om halvt sett som sina vänner, kunde blir väldigt neutrala på rösten när hon förklarade sin ställning. Eller brist på ställning.

Tystnaden åt på henne.

Hon kom ihåg vad den kaxige moderedaktören Sasja Maxon hade sagt om korridorssnacket sedan han lämnat samma förlag som några månader senare kickade ut Moa ur gemenskapen. ”Allt som hördes var frasen från slängkapporna som vändes för vinden.”

Moa hade skaffat sej en dagsrutin. Klockan halv nio gick hon hemifrån efter att ha duschat, druckit en av sina små flaskor med vitaminberikad juice som hon hade staplade i kylskåpet och ätit en croissant till en kopp svart kaffe. Konrad föredrog yoghurt. Hon hade snabbläst morgontidningen och hade bara den ena nu för att spara på utgifterna. Hon tog tunnelbanan vid Hornstull, bytte vid Gamla Stan och klev upp i ljuset igen vid Rådmanngatan. Strax därefter satt hon vid sitt skrivbord och begrundade de allt glesare buskagen utanför fönstret. Tjugofem minuter tog det från dörr till dörr.

Förmiddagen tillbringade hon vid datorn, läste mejl, uppdaterade sej i fråga om medienyheter och letade uppslag till de konsultuppdrag som Selma talat om. Det gav inte mycket. Strax före tolv reste hon sej och gick nedför trappan och tvärs över gatan där det låg ett kafé som drevs av italienare. Antico Cafè San Marco stod det textat på den grå markisen som hängde över ställets minimala ute-

servering. Fyra bord, alltid upptagna. Moa brukade köpa en grillad ciabatta med parma och en Loka utan smak som hon tog med upp på arbetsrummet. Någon gång när det var fint väder gick hon till Hötorget där det fanns en grillkiosk som sålde kryddig chorizo med bröd och bostongurka. Det var nog mer i hennes smak även om ciabattan fick godkänt.

En dag, strax efter en sådan chorizolunch, när Moa fördrev eftermiddagsstiltjen med att i sin bärbara se ett avsnitt av en norsk polisserie som låg på SVT Play, fick hon oväntat besök.

Hon hade inte hört knackningen på den öppna dörren och inte märkt att någon kommit in i rummet. Inte förrän en skugga föll över skrivbordet.

Hon ryckte till, slet av sej lurarna. En lång ljushårig man i v-ringad röd tröja och små runda glasögon med tunna mörka bågar stod in-till henne. Anton B Svensson, frilansgruppen Rödmyrans inofficielle ledare. Han hade varit med från början för tio år sedan, var runt de sextio och skötte administrationen och la fakturor och meddelanden i rödmyrornas postfack.

Med honom hade Moa nästan inte bytt ett ord under sina första två månader på frilanskontoret.

– Hej Moa. Stör jag?

Moa tryckte på stoppknappen och drog ned locket över macen.

– Inte alls, sa hon undrande.

– Kan vi prata lite? Kan jag sätta mej?

Svensson såg sej om efter en stol, men hittade bara Ingvar Holmbergs breda karmstol med hjul på andra sidan bokhyllan. Han rullade fram den och slog sej ned mitt emot Moa.

– Hur går det? Hur trivs du hos oss? började han på en vårdad halländska som hon kände igen. Han lät lite som Carl Bildt.

– Åh, bara fint, ljög Moa.

– Vad har du på gång nu?

– Jag har börjat titta ... eller jobba på en analys av en viss typ av tv-serier. Det finns ett genusperspektiv som jag är intresserad av...

Det var inte heller riktigt sant.

– Det låter spännande. Har du sålt in den?

Pinsamt. Att placera den kommande artikeln i någon tidning eller tidskrift hade Moa inte ens funderat över.

– Nja, sa hon. Det finns vissa idéer.

– Prova med Ful. Har du genusfrågor och det är ett ämne som ingen varit på förut så kan dom vara intresserade.

Ful? tänkte Moa. Hon frågade inte, men mindes sin föresats att läsa alla tidningarna i kontorets tidskriftshylla. Hon sa:

– Absolut, jag ska kolla.

– Men nu hade jag ett ärende, sa Svensson och lutade sej lite framåt i karmstolen.

– Känner du till Folkets Alternativa Litteratur och Kultur? FALK?

– Ja, så där.

Det var Moas tredje lögn på bara några minuter. Eller ren lögn var det kanske inte, hon hade väl hört om det där FALK då och då ända sen hon var i tonåren. Nån slags kulturradikaler var det väl. Men vad de hade för sej nu hade hon ingen aning om.

– Det är en förening med flera tusen medlemmar som både förespråkar och utövar kultur i alternativa former. Och som kämpar för kulturarbetares villkor. Dom finns över hela Sverige i lokala föreningar, de flesta är små men i Stockholm finns en stor och aktiv grupp, förklarade Svensson som möjligen genomskådat Moas en smula svävande svar.

Han fortsatte:

– Dom ger ut en tidning. Morgonfalken. Och anledningen till att jag sitter här är att deras redaktör precis har sagt upp sej. Och jag har ju en del kontakter med FALK. Och då fick jag frågan, kan det finns någon hos er på Rödmyran som skulle kunna vara intresserad av jobbet? Eller uppdraget ska jag väl säga, det är ju ingen anställning.

Anton B Svensson drog ett djupt andetag efter den långa harangen.

Moa avvaktade. Hon betraktade den ljushåriga mannen. Den höga pannan och glasögonen med de tunna bågarna gav honom en intellektuell look. Små polisonger som stötte i grått gav honom å andra sidan en slags lantlig framtoning. Det var svårt att få ihop.

– Jag tror att tidningen kommer ut åtta gånger om året. Eller om det bara är sex, sa Svensson. Jag läser den förstås men har inte riktigt koll på när. Redaktören som slutar har skrivit en hel del i tidningen men det är också många texter från frilansar. Och från FALK:s egna medlemmar förstås. Att vara redaktör där bör vara ett hyfsat extra-jobb, två veckor varannan månad. Ungefär. Och på sin höjd.

– Varför tror du att jag skulle passa som redaktör? undrade Moa.

– Jag tror de behöver en riktig redaktör, en som kan göra tidningen bra. För det har den inte varit på länge, sa Svensson.

– Inte intresserad? la han till.

– Jodå. Men det är en ny värld för mej, sa Moa. Jag har en bakgrund i nyhetsmedier. Och den här tidningen är en idétidning efter vad jag förstår. Ett ideologiskt projekt eller hur?

– Absolut. Och delvis är det problemet. Morgonfalken skulle behöva bli bättre på nyheter. Eller jag menar bli mera aktuell. Ta plats. Synas i debatten. Du fattar.

– Jo jag fattar nog, men...

– Jag vet att Billy tänker så här, vi har pratat om det...

– Billy?

– Ja, Billy Bengtsson som är FALK:s ordförande. Han är ny förresten. Författare. Diktare. En personlighet.

Utanför fönstret hade den sena eftermiddagens skymning krupit närmare.

– Tidningen, sa Moa. Har du den?

– Visst, jag har flera årgångar av Morgonfalken på mitt rum.

– Kan du låna mej en omgång tidningar? Jag läser i kväll och i morgon och du får besked på fredag.

Hon såg på Anton B Svensson.

– Jag måste ju veta vad jag ger mej in i. Om jag nu skulle göra det, sa hon.

Svensson reste sej.

– Jag ska leta upp några nummer.

Han lät lättad.

– Betalar dom? undrade Moa

– Det är inte ett uppdrag som man blir rik på.

- Men dom betalar nåt i alla fall?
- Det finns ett arvode. Jodå, absolut.
- Det räcker om du ger mej de fem, sex senaste numren, sa Moa.
Anton B Svensson reste sej från stolen och rullade tillbaka den till Holmbergs sida av rummet.
- Jag kommer igen, sa han.

6

När Konrad svängde ut på E4:an i riktning söderut la han in femmans växel och trampade gasen i botten. Den lilla Toyotan ryckte till och varvade upp. Han placerade sej i omkörningsfilen. Förmiddagstrafiken var beskedlig med E4-mått mätt. När han passerade avtaget till Skärholmen och Kungens Kurva visade hastighetsmätaren på hundratio och motorljudet var högt och jämnt.

Det var inte ofta Konrad kunde låna en redaktionsbil när han skulle ut på jobb. Men nu var det bråttom. Polisen hade spärrat av ett område vid stranden av en sjö nära Storvreten. Och det var ingen vanlig drunkning, det hade framgått av tipset han fått från sin källa inom Södertörnspolisen. Vid Hallunda trafikplats svängde han av och snurrade ett halvt varv med Toyotan i trafikkarusellen innan han kom upp på Hågelbyvägen i riktning mot Tumba.

Storvreten var ett bostadsområde från sjuttioalet. En del i miljonprogrammet där åttavåningshus med vita fasader och otaliga små mörka fönstergluggar hade byggts i rader på en höjd utanför det gamla Tumba centrum. Här bodde nästan tiotusen människor. Två av fem av dem var födda någon annanstans än i Sverige. Finländare och turkar var de vanligaste nationaliteterna, men under den senaste tiden hade också många somalier flyttat hit.

Det var vid Stora Dammen som polisens avspärning skulle finnas. Dammen låg lite öster om höghusen i Storvreten. Konrad tog till vänster i en rondell. Det var inte helt lätt att hitta. Han hade skrivit in koordinaterna i bilens gps men när vägvisningen ledde in i ett industriområde körde han först vilse. Det tog en stund, han fick stanna och reda ut väderstrecken för att hitta Himmelsbodavägen. Han passerade en återvinningsstation med höga stängsel och grindar och sen ledde den lilla vägen rakt ut i skogen. Efter tvåhundra meter blev det

grusväg. I en glänta som sluttade, kanske ned mot den där dammen, såg han en kråkslottliknande trähuslänga i tre våningar med vita dekorationer. På gårdsplanen stod bilar och folk som gestikulerade. Kanske var det ett av alla nya asylboenden som öppnats för att ta emot strömmen av flyktingar.

Efter ytterligare tvåhundra meter såg han polisbilarna, två målade, blågulvita, och två civila. Det stod några personer bredvid fordonen. Han körde åt sidan så långt han vågade utan att hamna i diket, parkerade Toyotan, klev ur och såg sej omkring. Bara skog. Höga raka trädstammar i en gammal blandskog. Mest tallar och björkar. Någon damm kunde han inte upptäcka men den långsmala vattensamlingen låg åt höger enligt gps:en. Två små avtagsvägar ledde i vardera riktningen. Den till höger sluttade brant ned mot vad som borde vara dammens norra ände. En röd- och gulmålad bom spärrade den för biltrafik. ”Motionsspår” stod det på en skylt. Tio meter nedanför bommen glänste blåvita plastband mellan trädstammarna. En uniformerad kvinnlig polis stod på post vid bandet.

Två andra polisklädda stod intill bilarna och pratade med tre i civila kläder, en man och två kvinnor.

– Är det Bladet? frågade den äldre av de båda polismännen och mönstrade Konrad.

– Från Mitt-i.

– Före kvällstidningarna alltså. Det var väl första gången.

Konrad log. Han sa:

– Vad gör ni här då?

– Det har hittats en död person, svarade polisen.

– När då?

– Kan jag inte säga?

– Död? Alltså ett våldsbrott?

– Kan jag inte säga något om.

– Men krim är här.

Konrad nickade mot en av de civila bilarna som hade en blåljuslampa löst placerad innanför framrutan.

Polismannen skakade på huvudet.

– Det kan jag inte heller säga något om.

Konrad gick tillbaka till bilen och hämtade kameran ur passagerar-